

YTTRANDE

Flens kommun

Barn-, utbildnings och kulturförvaltningen

Till:

Utbildningsdepartementet

Darienummer

BUK/2020:538

SOU 2020:28; U2020/02667/S

Remissyttrande till Utbildningsdepartementet angående det statliga betänkandet 'En mer likvärdig skola - minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning' (SOU 2020:28, remiss U2020/02667/S)

Flens kommun har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet om en mer likvärdig skola. Sammanfattningsvis ställer sig Flens kommun positiv till den statliga utredningen och dess slutsatser, men önskar inkomma med ett antal synpunkter.

Generella synpunkter

Flens kommun vill understryka att utredningen inte i tillräcklig mån tar hänsyn till de olika förutsättningar som kommuner runt om i Sverige har. Flera av de åtgärder man föreslår i betänkandet har inte tagit hänsyn till de faktiska förhållanden som möjliggör eller försvårar att uppnå de tilltänkta resultaten.

Etablera regional organisation för Skolverket (kap. 3.12.1)

Samspelet mellan den regionala organisationen och det kommunala beslutsfattandet och kommunala förvaltningen bör förtydligas. Detta kan med fördel göras utifrån nedanstående två perspektiv.

Utifrån utredningen är det inte tydligt vad en stärkt regional organisation innebär för den enskilda kommunen i den regionala kontexten. Förutsättningarna för den enskilda regionen att få sina frågor prioriterade kan bero på regionens sammansättning. I region Södermanland ser förutsättningarna olika ut kommunerna emellan, och det är inte givet att de frågor som Flens kommun prioriterar är desamma som prioriteras i resten av regionen. Etableringen av en regional organisation kan ge olika utfall för den enskilda kommunen beroende på hur Skolverkets regionala organisation prioriterar.

Det är inte heller tydligt hur man kommer att kompensera för att den fördel kommunen har i att vara nära sina invånare och därmed besitta specifik kunskap om lokala förutsättningar eventuellt går förlorad då arbete istället sker på regional nivå. En farhåga är att de åtgärder man prioriterar inte utgår från skolornas behov. Ytterligare en farhåga är en ökad administrativ arbetsbörda för kommunerna som får agera mellanhand.

Gemensamt skolval (kap. 5.7.2; 5.7.3, även delvis kap. 6.5.1; 6.5.2)

Flens kommun har arbetat för att främja en likvärdig skola till exempel genom sammanslagning av skolor för att bryta upp skolegregation som beror på boendesegregation, samt genom att införa ett kommungemensamt skolvalssystem där även enskilda huvudmän deltar. Utredningens förslag innebär inte nödvändigtvis några större effekter för likvärdigheten i skolan i Flens kommun utöver de kommunen självt åstadkommit. Eftersom urvalsgrunderna är valfria och det gemensamma skolvalets utfall för likvärdigheten beror på vilka de facto valmöjligheter som finns i kommunen, kommer man nödvändigtvis inte åt de utmaningar som kommunen tampas med. I Flens kommun ser man bland annat utmaningar i ett dalande elevunderlag och svårigheter att rekrytera behöriga lärare. Man ser även skillnader kopplade till elevers föräldrars utbildningsbakgrund, behov av ekonomiskt bistånd, samt utmaningar kopplade till kunskaper i svenska.

Flens kommun vill även påpeka en eventuell risk ett gemensamt skolval kan medföra för kommuner som likt Flens kommun ligger mitt emellan större och mer tätbefolkade kommuner. Kommunen riskerar utifrån sitt geografiska- och demografiska läge att drabbas av att familjer flyttar ut ur kommunen för att få sina skolval tillgodosedda utifrån sina önskade kriterier.

Flens kommun vill även påpeka att behovet av att riktig och transparent information om skolorna tillhandahålls inför ett gemensamt skolval sannolikt innebär en ökad arbetsbörda för kommunen.

Rätten till skolskjuts (kap. 6.1.6)

En farhåga kopplat till förslaget om ett gemensamt skolval gäller utredningens förslag om rätten till skolskjuts¹. Möjligheten till att få skolskjuts kan eventuellt utmana det gemensamma

¹Utredningen föreslår att rätten till skolskjuts inte gäller för elever som väljer att gå på en annan skolenhet än en som de skulle ha placerats vid enligt principen om skolplacering i rimlig närhet till hemmet. Utredningen föreslår även att kommunen ska anordna skolskjuts om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

skolvalets syfte att motverka skolegregation i och med att elevens möjlighet att ta sig till skolan ofta räknas in i valet av skola. Frågan om kommunernas möjlighet att tillhandahålla skolskjuts i förhållande till ett gemensamt skolval bör utredas mer grundligt för att kommuner inte ska belastas ekonomiskt samt för att säkerställa att den faktiska möjligheten att motverka segregation genom det gemensamma skolvalet inte äventyras på grund av bristande möjligheter för elever att ta sig till skolan.

Ovanstående resonemang gällande skolskjuts exemplifierar det storstadsperspektiv som utredningen har (i en storstad är det lättare att ta sig mellan skolor i och med den tätare kollektivtrafiken). I glesbebyggda kommuner kan situationer likt den ovan uppstå då åtgärderna tillämpas i praktiken. Dessa kan innebära att de tilltänkta effekterna på skolegregationen inte uppnås.

Slå samman statsbidrag till sektorsbidrag i skolan (kap. 9.2.6)

Förslaget om att slå samman flertalet statsbidrag till sektorsbidrag välkomnas utifrån de möjligheter till effektivisering, valfrihet och långsiktighet detta förutses föra med sig. Flens kommun vill understryka vikten av att sektorsbidrag även kopplas samman med processtöd från Skolverkets regionala organisation för att effekterna av bidragen ska bli så stora som möjligt.